

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی ایران

طرح دوره (Course Plan)

اطلاعات درس

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: مدیریت پرستاری

عنوان درس: سیاست گذاری و اقتصاد سلامت

نوع و تعداد واحد^۱: ۱/۵ واحد نظری

نام مسؤؤل درس: دکتر مرضیه عادل مهربان

نام و نام خانوادگی مدرس/ مدرسان دکتر مرضیه عادل مهربان - دکتر سکینه شریفیان

پیش نیاز/ همزمان: برنامه ریزی راهبردی و عملیاتی-مدیریت منابع انسانی

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد مدیریت پرستاری

اطلاعات مسؤؤل درس

رتبه علمی: دانشیار

رشته تخصصی: دکترای پرستاری

محل کار: محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی - نیم طبقه نهم. اتاق ۹۰۴

تلفن تماس: ۰۲۱۴۳۶۵۱۸۰۶

نشانی پست الکترونیک: adel.m@iums.ac.ir

توصیف کلی درس

آشنایی دانشجویان با مفاهیم اصلی سیاستگذاری اقتصاد سلامت چالشهای موجود در اقتصاد سلامت رویکردها ایده های نو و راهکارهای خلاق و مؤثر به ویژه در حوزه پرستاری به منظور توسعه سلامت در قرن بیست و یکم هم چنین کسب شناخت از شیوه های کارآمدی و اثر بخشی خدمات نظام سلامت در حیطه پرستاری

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency): در این درس ابتدا دانشجویان با مفاهیم سلامت، نظام سلامت، چارچوبهای مختلف در نظام سلامت آشنا شده و سپس به سلامت و توسعه پایدار اجتماعی، الویت بندی نیازهای سلامت جامعه، نظام عرضه خدمات سلامت در ایران و جهان،

^۱ نوع واحد: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب در برنامه آموزشی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی ایران

سیاست‌گذاری در نظام سلامت پرداخته می‌شود. در چارچوب اقتصاد سلامت، موارد و مفاهیمی چون اصلاح نظام سلامت، نظام پرداخت، قوانین اقتصادی سازمان‌ها و نهادهای خدمات سلامت، کارایی و اثربخشی در خدمات سلامت و پرستاری، هزینه - اثربخشی، نقش بیمه‌ها، مدل‌های تخصیص منابع، و قیمت‌گذاری و فروش خدمات سلامت مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد.

اهداف اختصاصی / زیرمجموعه‌های هر توانمندی (Core Competency):

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر بتواند:

- مفهوم سلامت، نظام سلامت، اهداف و کارکردهای نظام سلامت، تعیین‌کننده‌های سلامت را شرح دهد.
- خدمات نظام سلامت و سطح بندی آن را تعیین نموده و تشخیص دهد.
- تفاوت توسعه و رشد اقتصادی را بداند و راهکارهای توسعه را پیشنهاد دهد.
- مفهوم سیاست و سیاست‌گذاری، تفاوت قانون و سیاست و برنامه، سیاست‌گذاری سلامت را بداند.
- سازمان‌ها و مراجع تصمیم‌گیرنده در نظام سلامت (ذینفعان سیاست‌های کلان سلامت کشور) را بشناسد و نقش آنها را در هر مرحله تشخیص دهد.
- مراحل سیاست‌گذاری شامل تدوین، اجرا، تحلیل و ارزشیابی سیاست را در مورد یک سیاست شرح دهد.
- فرآیند سیاست‌گذاری در نظام سلامت ایران، شورای سیاست‌گذاری سلامت در ایران، سیاست‌گذاری در پرستاری، سیاست‌گذاری نظام بیمه‌ای ایران را بشناسد.
- سیاست‌های نظام دارویی ایران را بداند.
- با مقدمه اقتصاد سلامت آشنا شده و آگاهی از مبانی علم اقتصاد، کاربرد اصول اقتصاد در سلامت داشته باشد.
- سلامت و توسعه اقتصادی: رابطه سلامت و رشد اقتصادی، روش‌های تامین منابع در نظام سلامت را بشناسد و برای موارد مطرح شده پیشنهاد دهد.
- مفاهیم تقاضا، نیاز و خواسته، ویژگی‌های بازار سلامت، عرضه و تقاضا در نظام سلامت، برابری و عدالت در سلامت را شناخته و نظام فعلی را تحلیل و شرح دهد.
- تامین مالی در نظام سلامت: و روش‌های آن، مزایا و معایب هر روش را نام ببرد. روش مناسب برای هر مورد را پیشنهاد دهد.
- حیطه‌های مشارکت بخش خصوصی در ارائه خدمات را بداند، روش‌های مختلف خصوصی سازی در بیمارستان‌های مورد نظر را شناخته و چگونگی نظارت و کنترل بر بخش خصوصی و دولتی را تشریح نماید.
- روش‌های مختلف ارزیابی اقتصادی را دانسته و در یک مورد تحلیل هزینه - اثربخشی را انجام دهد.
- نظام پرداخت و روش‌های مختلف پرداخت در نظام سلامت را شرح دهد. مزایا و معایب آنها، روش‌های مناسب پرداخت در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه را تحلیل نماید.
- چالش‌های اقتصاد سلامت و نظام پرداخت در جهان و ایران را شناسایی نموده و نقش جوانان در اقتصاد سلامت جامعه را توضیح دهد.

وظایف/ تکالیف دانشجویان : از دانشجویان انتظار می رود:

- بر اساس جدول زمانی درس، آمادگی لازم را قبل از حضور در جلسات کسب نماید.
- در تهیه تکالیف خود منابع جدید علمی و یافته‌های پژوهشی را مورد استفاده قرار داده و استناد صحیح به این منابع داشته باشند.
- به طور مداوم، منظم و مرتب بدون غیبت در کلاس های درس حضور یافته و در بحث های علمی شرکت موثر داشته باشند.
- تکالیف خود را در زمان های تعیین شده ارائه نموده و با آمادگی کامل در جلسات آزمون شرکت کنند.
- در صورت غیبت غیر موجه در آزمون نمره صفر منظور خواهد شد و چنانچه غیبت موجه باشد (با ارائه گواهی معتبر) فراگیر باید حداکثر ظرف یک هفته برای انجام آزمون به استاد مربوطه مراجعه نماید. در غیر این صورت نمره صفر برای وی منظور خواهد شد.
- غیبت در کلاس نباید از حد مجاز ۴/۱۷ ساعت بیشتر باشد. در صورت غیبت غیر موجه بیش از حد مجاز نمره صفر برای درس منظور خواهد شد و در صورت موجه بودن واحد درسی حذف می شود.

رویکرد آموزشی^۲:

- حضوری
- مجازی^۳
- ترکیبی^۴

روش های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروه های کوچک
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)
- یادگیری مبتنی بر بازی
- سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد مجازی

- سخنرانی تعاملی
- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می رود.
لطفا نام ببرید: طبق مواردی که علامت * دارند.

2. Educational Approach

3. Virtual Approach

4. Blended Approach

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی ایران

جدول تقویم ارائه درس سیاستگذاری و اقتصاد سلامت

سه شنبه‌ها ۱۲-۱۰

جلسه	تاریخ	عنوان مطلب	فعالیت یادگیری / تکلیف	روش یاددهی	نام مدرس
جلسه ۱	۱۴۰۳/۷/۱۷	معرفی طرح درس، مفهوم سلامت، نظام سلامت، اهداف و کارکردهای نظام سلامت، مراقبت اولیه سلامت، تعیین کننده‌های سلامت، سلامت و توسعه پایدار اجتماعی	مطالعه منابع معرفی شده به دانشجویان قبل از کلاس / پاسخ به سوالات کتبی و شفاهی کلاس / خلاصه سازی و ارائه پیام پایانی درس	کلاس آنلاین: سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث، PPT، PDF	دکتر عادل مهربان
جلسه ۲	۱۴۰۳/۷/۲۴	مفهوم سیاست و سیاستگذاری، تاریخچه و اصطلاحات؛ سازمان‌ها و مراجع تصمیم گیرنده در نظام سلامت	مطالعه منابع معرفی شده به دانشجویان قبل از کلاس / پاسخ به سوالات کتبی و شفاهی کلاس / خلاصه سازی و ارائه پیام پایانی درس	کلاس آنلاین با پرسش و پاسخ و بحث،	دکتر عادل مهربان
جلسه ۳	۱۴۰۳/۸/۱	فرآیند سیاست‌گذاری و شورای سیاست-گذاری در نظام سلامت و در پرستاری (۱)	مطالعه منابع معرفی شده به دانشجویان قبل از کلاس / پاسخ به سوالات کتبی و شفاهی کلاس / خلاصه سازی و ارائه پیام پایانی درس	سخنرانی، پرسش و پاسخ با استفاده از PPT، PDF،	دکتر عادل مهربان
جلسه ۴	۱۴۰۳/۸/۸	فرآیند سیاست‌گذاری و شورای سیاست-گذاری در نظام سلامت و در پرستاری (۲)	مطالعه منابع معرفی شده به دانشجویان قبل از کلاس / پاسخ به سوالات کتبی و شفاهی کلاس / خلاصه سازی و ارائه پیام پایانی درس	سخنرانی، پرسش و پاسخ با استفاده از PPT، PDF،	دکتر عادل مهربان
جلسه ۵	۱۴۰۳/۸/۱۵	سیاست‌های نظام دارویی ایران، تحلیل موفقیت و شکست‌ها	مطالعه منابع معرفی شده به دانشجویان قبل از کلاس / پاسخ به سوالات کتبی و شفاهی کلاس / خلاصه سازی و ارائه پیام پایانی درس	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث، PPT، تدریس معکوس	دکتر شریفیان
جلسه ۶	۱۴۰۳/۸/۲۲	سیاست‌های نظام بیمه‌ای ایران، تحلیل موفقیت و شکست‌ها	مطالعه منابع معرفی شده به دانشجویان قبل از کلاس / پاسخ به سوالات کتبی و شفاهی کلاس / خلاصه سازی و ارائه پیام پایانی درس	سخنرانی، پرسش و پاسخ با استفاده از PPT، تدریس معکوس	دکتر شریفیان
جلسه ۷	۱۴۰۳/۸/۲۹	مقدمه‌ای بر اقتصاد سلامت: مبانی علم اقتصاد، کاربرد اصول اقتصاد در سلامت، تاریخچه توجه به اقتصاد در نظام سلامت	مطالعه منابع معرفی شده به دانشجویان قبل از کلاس / پاسخ به سوالات کتبی و شفاهی کلاس / خلاصه سازی و ارائه پیام پایانی درس	سخنرانی، پرسش و پاسخ با استفاده از PPT، PDF،	دکتر شریفیان
جلسه ۸	۱۴۰۳/۹/۶	بازار سلامت: مفاهیم تقاضا، عرضه، نیاز و خواسته، ویژگی‌های بازار سلامت، برابری و عدالت در سلامت،	مطالعه منابع معرفی شده به دانشجویان قبل از کلاس / پاسخ به سوالات کتبی و شفاهی کلاس / خلاصه سازی و ارائه پیام پایانی درس	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث، PPT،	دکتر شریفیان

جلسه ۹	۱۴۰۳/۹/۱۳	سلامت و توسعه اقتصادی، روش‌های تامین منابع نظام سلامت، سهم سلامت در سبد هزینه‌های جامعه و دولت،	مطالعه منابع معرفی شده به دانشجویان قبل از کلاس / پاسخ به سوالات کتبی و شفاهی کلاس/ خلاصه سازی و ارائه پیام پایانی درس	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث، PPT،	دکتر عادل مهربان
جلسه ۱۰	۱۴۰۳/۹/۲۰	تحلیل اقتصادی در سلامت: پیامدهای سلامت برای ارزیابی، روش‌های مختلف ارزیابی اقتصادی، تحلیل هزینه - اثربخشی	مطالعه منابع معرفی شده به دانشجویان قبل از کلاس / پاسخ به سوالات کتبی و شفاهی کلاس/ خلاصه سازی و ارائه پیام پایانی درس	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث، PPT،	دکتر عادل مهربان
جلسه ۱۱	۱۴۰۳/۹/۲۷	تامین مالی در نظام سلامت: روش‌های آن، مزایا و معایب هر روش، هزینه‌ها و نقش آن در تصمیم گیری و برنامه‌ریزی، نحوه تخصیص هزینه به برنامه‌ها و فعالیت‌ها، نقش جوانان در اقتصاد سلامت جامعه	مطالعه منابع معرفی شده به دانشجویان قبل از کلاس / پاسخ به سوالات کتبی و شفاهی کلاس/ خلاصه سازی و ارائه پیام پایانی درس	کلاس آنلاین: سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث، PPT، تدریس معکوس	دکتر عادل مهربان
جلسه ۱۲	۱۴۰۳/۱۰/۴	نظام پرداخت و روش‌های مختلف پرداخت در نظام سلامت، مزایا و معایب آنها، روش‌های پرداخت در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه	مطالعه منابع معرفی شده به دانشجویان قبل از کلاس / پاسخ به سوالات کتبی و شفاهی کلاس/ خلاصه سازی و ارائه پیام پایانی درس	کلاس آنلاین: سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث، PPT، تدریس معکوس	دکتر عادل مهربان
جلسه ۱۳	-	آزمون پایان ترم	-	-	-

وظایف و انتظارات از دانشجویان:

- به طور منظم، بدون تاخیر و بدون غیبت در کلاس‌های آنلاین / حضوری درس حضور یابد.
- مسئولیت یادگیری خود را به عهده گرفته و با کمک مطالعات کتابخانه‌ای دانش خود را ارتقا دهد.
- بر اساس جدول زمانی ارائه دروس، آمادگی نظری لازم برای حضور در کلاس و مشارکت در بحث‌ها را کسب نماید.
- در مباحث کلاسی و بحث گروهی شرکت فعال داشته باشد.
- تکالیف خود را با استفاده از منابع علمی معتبر و به‌روز (کتاب، مقالات و یافته‌های حاصل از پژوهش‌ها) در موعد مقرر تهیه و ارائه نماید.

روش ارزیابی دانشجویان:

▪ ذکر نوع ارزیابی:

- ارزیابی تکوینی (سازنده)^۵
- ارزیابی تراکمی (پایانی)^۶

ارزشیابی دانشجویان:

۵ . Formative Evaluation

6 . Summative Evaluation

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی ایران

درصد از نمره کل	مبنای ارزشیابی	
۱۵٪- معادل ۳ نمره یک جلسه درسی با استفاده از حداقل ۲ مقاله به روز و معتبر و با استفاده از منابع معرفی شده مرتبط با مباحث درس، توسط ۲-۱ دانشجوی آماده و ارائه شود. مطلب آماده شده باید به تایید استاد رسیده و ۳ روز قبل از ارائه نیز به دست دانشجویان گروه برسد که قبل از کلاس مطالعه نمایند و در بحث مشارکت فعال داشته باشند (تدریس معکوس flipped learning)	انجام پروژه (کنفرانس کلاسی)	ارزیابی تکوینی
۵٪ معادل ۱ نمره	حضور و مشارکت در کلاس، تالار گفتگو و چت روم	
۱۰٪ معادل ۲ نمره	پاسخ به تمرین‌های کلاسی	
۷۰٪ معادل ۱۴ نمره. آزمون کوتاه پاسخ / تشریحی با تحلیل موارد	آزمون پایانی	ارزیابی پایانی

ارزشیابی تدریس معکوس:

امتیاز	موارد ارزشیابی ارائه کتبی
۰,۵ نمره	وقت شناسی و تحویل به موقع
۰,۵ نمره	محتوای مطالب و ارتباط با موضوع
۰,۵ نمره	ذکر منابع مورد استفاده با توجه به اصول رفرنس نویسی و تعداد منابع (حداقل ۶ منبع به روز ۵ سال اخیر)
۱,۵ نمره	کل نمره ارائه کتبی
امتیاز	موارد ارزشیابی ارائه شفاهی
۰,۵ نمره	آماده بودن و ارائه روان و مسلط مطلب
۰,۵ نمره	استفاده از وسایل سمعی و بصری، پاورپوینت، پمفلت و تنظیم وقت
۰,۵ نمره	ایجاد انگیزه و شنوندگان جهت طرح سؤال و جلوگیری از یکنواختی و خسته کننده بودن و توان اداره کلاس
۱,۵ نمره	کل نمره ارائه شفاهی

پیشنهادی برای مطالعه:

منابع انگلیسی چاپی:

- Mason, j. Gardner, B. Outlaw m F. O'Grady, T. 2020. Policy and Politics in Nursing and Healthcare. (8th Edition). Elsevier. (The main reference). فایل پی دی اف ورژن ۷ موجود است
- Goudreau K. A. and Smolensky M. C. 2018. Health Policy and Advanced Practice Nursing: Impact and Implications. 2nd Ed. Springer publishing company فایل پی دی اف موجود است

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی ایران

3. Folland, Sh. Goodman A C. & Stano M. (2017) the Economics of Health and Health Care. 8th Edition. London & New York: Routledge
4. Rambur, B. (2015) Health Care Finance, Economics, and Policy for Nurses: A Foundational Guide. Springer publishing Company.
5. Olsen JA. (2017) Principles in Health Economics and Policy. 2nd Edition. Oxford University Press.
6. Finkelman, Anita Ward (2019). Leadership and management for nurses. 4th Ed. USA: Pearson Education, Inc .
7. Huber, Diane. (2017) Leadership and nursing care management. 6th Ed. Elsevier, USA.
8. Marquis, B. L., Hustone, C.J. (2017) Leadership roles and management functions in nursing. 9th Ed
9. Murray, Elizabeth J., (2017). Nursing Leadership and Management. Philadelphia: F.A. Davis Company.
10. Sullivan, E.J. (2017) Effective Leadership and Management in Nursing. 9th Ed. New York: Pearson Education International.
11. Yoder-Wise Patricia S. (2015) Leading and Managing in Nursing. 6th Ed. St. Louis, Missouri: Mosby, an imprint of Elsevier Inc.
12. JoAnn Zerwekh, Ashley Garneau Nursing Today (2015): Transition and Trends . 8th Edition

▪ منابع اینترنتی

- سامانه منبع یاب وزارت بهداشت <http://rsf.research.ac.ir/>
- Journal of Health Economics: www.journals.elsevier.com/journal-of-health-economics
- Applied Health Economics and Health Policy: link.springer.com/journal/40258
- Health Economics, Policy and Law: www.cambridge.org/core/journals/health-economics-policy-and-law
- Developments in Health Economics and Public Policy: <https://www.springer.com/series/6039>
- journal of Nursing management: <http://onlinelibrary.wiley.com/journal/>
- Journal of Nursing Administration (JONA): <https://journals.lww.com/jonajournal/pages/default.aspx>
- Nursing Administration Quarterly: <https://journals.lww.com/naqjournal/pages/default.aspx>

▪ منابع فارسی:

- ۱- علی نیسی م. تاج مزینانی ع.ا. بررسی تجربه مراکز پژوهشی کشورهای فنلاند و سوئد در زمینه تاثیر گذاری پژوهش بر سیاست گذاری. ۱۳۹۶- تهران: انتشارات موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی. <http://www.ssoir.ir>
- ۲- ویتز، صوفی. ترجمه ابوالقاسم پوررضا. اقتصاد بهداشت برای کشورهای در حال توسعه " راهنمای عملی ". تهران: موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی. چاپ آخر
- ۳- لاریجانی، باقر و همکاران. سیاستگذاری سلامت در جمهوری اسلامی ایران. ۱۳۹۳. تهران: نشر پژوهشکده غد و متابولیسم دانشگاه علوم پزشکی تهران. آخرین چاپ.
- ۴- نصراله پور شیروانی س د. موعودی س. سیاست گذاری مبتنی بر شواهد در نظام سلامت، دستاورد ها و چالش های آن در ایران. بابل: نشر دانشگاه علوم پزشکی بابل. آخرین چاپ
- ۵- فصلنامه سیاست گذاری، مدیریت و اقتصاد سلامت مبتنی بر شواهد. دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد jebhpme.ssu.ac.ir

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی ایران

- ۶- آصف زاده س. مبانی اقتصاد بهداشت و درمان. ۱۳۹۴. قزوین: نشر دانشگاه علوم پزشکی قزوین
- ۷- ترابی ا. مدیریت خدمات سلامت: رویکرد سیاستگذاری سلامت. اهواز: دانشگاه علوم پزشکی اهواز. چاپ آخر